

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_A_PD_2.SADA_11

Název klíčové aktivity: I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

Označení v TK: EU-I/2A-PD-2.sada-č.11

Autor: Mgr. Petr Drkal

Datum vytvoření: srpen 2011

Název DUM: Velká Morava

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 7.

Druh učebního materiálu: prezentace

Klíčová slova: Velká Morava, Mojmírovci, Mojmír, Rostislav, Svatopluk, Cyril a Metoděj

Anotace: Žáci v této hodině pracují pod vedením učitele, který má k prezentaci výklad nového učiva. Seznamují se s vývojem prvního státu na našem území, panovnickou dynastií Mojmírovců, významem příchodu a díla věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Na konci prezentace odpoví na kontrolní otázky.

VELKÁ MORAVA

- první státní útvar na našem území, vznik na **počátku 9. století**, na dolním toku řeky **Moravy**
- původně **2 knížectví** - **moravské** (kníže **Mojmír**) a **nitranské** (kníže **Pribina**)

Mojmír (830 - 846)

- roku 830 vyhnal Mojmír Pribinu, z Nitry = sjednocení státu (Pribina odešel do Panonie v Uhrách)
- r. 831 přijal v Pasově křest a podřídil se franské říši

monoxyl

Rostislav (846 - 870)

- bojoval s Franky, snažil se vymanit z vlivu východofranské říše
- požádal byzantského císaře **Michala III.** o vyslání věrozvěstů, kteří by šířili víru ve slovanském jazyce

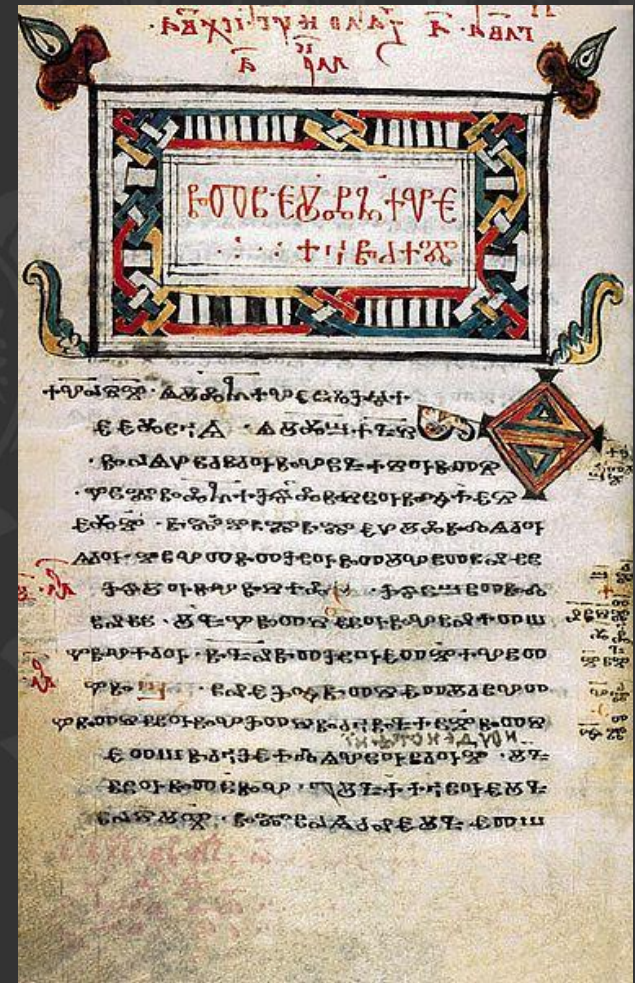

Konstantin a Metoděj

Rostislav

Konstantin a Metoděj

- přišli na Moravu r. 863 ze Soluně
- cesta k papeži do Říma r. 867 :
- ❖ staroslověnština schválena jako bohoslužebný jazyk
- ❖ **Konstantin** onemocněl, vstoupil do kláštera (**Cyril**) a brzy zemřel
- r. 869 **Metoděj** se moravským arcibiskupem (až do smrti r. 885)
- dílo:
- ❖ bohoslužebný jazyk = staroslověnština,
- ❖ nové písmo = hlaholice
- ❖ překlad náboženských textů a části Bible

Stránka z kodexu Zografského, psaného na přelomu 10. a 11. století v klášteře na hoře Athos

ЛѢТЪ ЛѢТЪ ЛѢТЪ

Svatopluk (870 - 894)

- svrhl strýce Rastislava, vydal ho Frankům (uvězněn a oslepen), sám také uvězněn, po řadě válek uzavřen mír
- nejmocnější vládce, ovládl **Čechy** (kníže Bořivoj), **Slezsko, Lužici a Panonii**
- sídlem „nevýslovná Rastislavova pevnost“, **Veligrad** (dosud neznámé hradiště, asi Staré Město u Uherského Hradiště nebo Valy u Mikulčic)

- po smrti Metoděje nechal vyhnat staroslověnské kněží = **latinská liturgie** (odešli do Čech, Bulharska nebo na Rus)
- **pověst o 3 prutech** = 3 synové, nikdo je nepřemůže, pokud zůstanou jednotní

Mojmír II. (894 - 904)

- oslabení státu, odtržení **Čech, Slezska i Lužice**
- vnitřní rozbroje a vpád **kočovných Maďarů** ukončily rozklad říše
- po roce **906-7** žádné písemné zprávy o Velké Moravě

Společnost:

- Panovník, velmoži, vojenská družina, řemeslníci, zemědělci a otroci

Hradiště:

- [Valy u Mikulčic](#) (knížecí palác, 12 kostelů), Staré Město u Uherského Hradiště (kostely, přes 100 řemeslných dílen, obchodní centrum), Sady, Modrá (kostel), Pohansko u Břeclavi, Znojmo, Nitra, Děvín u Bratislavy, ...

Kultura:

- Písemnictví, umělecká řemesla – zpracování drahých kovů, výroba látek, dálkový obchod

obydlí

interiér

kostel v Modré

Otázky a úkoly:

1. Kdy a jak vznikla Velká Morava, kdo byl jejím prvním panovníkem?
2. Kdo a proč požádal byzantského císaře o křesťanské věrozvěsty?
3. Co je to staroslověnština a hlaholice?
4. Čím byl významný kníže Svatopluk?
5. Proč a jak Velká Morava zanikla?

Použitá literatura:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Dějepis 7 pro ZŠ a Vg UČ*. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-558-4.

Obrázky zdroj:

Hlaholice. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2011-08-29]. Dostupné z: [Http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hlaholice-nazev.gif](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hlaholice-nazev.gif)

Kodex. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2011-08-29]. Dostupné z: [Http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:ZographensisColour.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:ZographensisColour.jpg)

Cyril a Metoděj. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2011-08-29]. Dostupné z:

[Http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:KyrilMethod.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:KyrilMethod.jpg)

Hypertextový odkaz ze dne 29. 8. 2011

[Http://arub.public08.cz/clanek/mikulcice-valy](http://arub.public08.cz/clanek/mikulcice-valy)

Foto autor